

d'un arribar abstracte, a una idea, no a un indret: «rahó no pot *avenir* en sos pensaments, si és contra ses sors», *Blanq.* I, 233.21; «li *avenc* un pensament», *Decam.* IX, § 1, 511.1. (trad. «le *venne* un pensiero»).

Per on s'arriba a l'acc. 'reeixir', freqüent en la llengua medieval: «en tot quant *avens*, fill, *avens* per lo consell que lo Sant Esperit te dóna, e en tot quant falleixs, erras per so car no creus lo consell del Sant Esperit»; «Se meravellà del sabater com havia errades mesures de les sabates, en les quals solia *avenir*»; «si l'artiaça *avé* en ajustar a sa missa tan gran solemnitat ---» (*Do. Pu.*, Gili, p. 79; *Merav.*, NCl. III, 125; *Blanq.* II, 121.4, i encara *Blanq.* I, 298.2). És d'aquests usos (cf. sobretot el del sabater) que s'ha desenrotllat l'acc. balear 'encertar': «—axò 's pena que jo tenç! / —sa mare deia a sa fia —si 't cases, i no l'*avens*, / acabada és s'alegria», Camps Merc. (*Folk. Men.* I, 115); mall. *avengut* = cast. *atinado* (*BDLC* VIII, 252). Només de Cerverí tinc nota d'una acc. semblant amb el verb en constr. refl.: «mas no *s'avenria* 'no donaria resultat' (29/23.9).

Mentre que en un altre trobador català hi ha *avenir-se* però en l'acc. 'esdevenir-se': «en mans luocs s'*avé* qu'e'l mal tems que'l béns venia», G. de Cabestany (Rayn. v, 488a) (= *venya* 'vingui?'). En canvi *s'avenir* és classic en els trobadors, si bé més aviat en el sentit de 'esdevenir-se': «per esta razón s'*avé* / ---», «s'*avén* sovén / que quan cuj' om pujar, deissén», però també en l'acc. d'«escaure's, estar bé»: «que maint luoc son, on razóns vens mercé / e<.> luoc on frezq ni razóns no s'*avé*» (*Flamenca*; Appel., *Chr.*, 4.51; GFaidit, ib. 75.44; Rich. de Berbeizil, ib. 29.33). En fi, almenys en el S. XIII, *avenir* a té el sentit de 'caldre, haver de, convenir': «—Per Déu sényer, no-n trobam ges. / —Açò —dix ell— no pot estar: / a fer *avé* de trobar», *Set Savis*, v. 2729; «en la fi, per éi era costreta que a fer m'*avenia* que a la sua volentat obeis, o que soferís diverses turments; per què, amagadament eu me-n fusquí, per so que més volguí ésser exilada que al espòs meu trencar la fe», *VidesR*, 8r2.

D'altra banda són accs. que existiren també en cast. arcaic: *avenir* 'escaure' en Berceo (*Mil.*, 38b), 'fer *avenir*, fer recordar' *R. de Alfonso XI*, 74. *Avino* «succeió, aconteció» *Reyes de Oriente* (Rivd. LVII, 6); *L. de Alexandre*, 11; *avénidor* «componedor, el que ajusta alguna avenencia en los que discuerdan», Berceo (*Duelo*, 77); *avénimento* 'esdeveniment', Berceo (*Mil.*, 1).

Avinent: «en son *avenén*» lleigeixo ja en un doc. de 1084 (referent a la Vall de La Vansa) a l'Arx. de Solsona; «un ort, de ipsa font aval, qui regar se puxe, qui siat bonum, in log *avinent* et unes kases --- un feragenal qui siat bonum, in log *avinent* ---» doc. de 1150 de l'Espluga de Fr., *Rev. Bibgr. Cat.* VII, 14. Es podia usar en abstracte i en constr. adverbial: «pregant-vos car frare, que tota vegada que en *avinent* ho hajats, nos scrivats de vostra sanitat» S. XIV (Fabra, *Coord.*, 27); «lo pus franc rey que anc fos en Espanya, e-l pus cortès e -l pus *avinent*», Jaume I (Ag., 13); «lo bon ancià li dóna ales ab ses *aviments* raons», sumari de la Conclusió de l'*Ail.*; «sols per la banda de

la posta de sol, s'hi veyà un pas *avinent*, destinat al tràfec del castell», PBreiz (*Coronel d'Anjou*, 20); «axí altra vegada mostre's *avinent* apendre, ab gran voler lija e oja los nobles fets dels antics», JoMartorell (Ag. II, 165).

En particular, igual que en occità antic (on *domna aviné* ja apareix en el Castiagilós [v. 436] i home o cosa *avinent* figuren en *Jaufré* i *Flamenca*, i un i altre passim en els trobadors), es deia de les dones: «quant ella fo al castell, fo pus *avinent* que totes les altres e pus humil, e totes aquelles del castell la amaven e la honraven», *Comtessa Fidel* (NCl. XLVIII, 110); «molt bella dona e molt *avinent*», *Decam.* VII, § 6, 407.6f. (trad. *avvenevole*, ed. 1961, p. 436); «una vegada *avinent* d'entrar», *Decam.* VIII, § 10, 500.12f.

Continua viu i vigorós per tot el domini, sobretot en el sentit de 'oportú', o 'd'accés còmode'; i *fer avinent* 'fer a saber'. No menys que en cat. central a les Illes, aquí amb matisos un poc distints, però expressius i escaients; a Mall., en les poesies de MrnAguiló més que 'còmode' és 'no llunya' o almenys a 'distància propera i còmoda': «*avinent*, entre blancs còdols / i alt herbei, corre una font» a. 1854, «jo puc comptar incerta, mes ja *avinent*, la hora de morir» anys 1870, «los cans --- udolaven d'aquella manera que esfereix el poble, que en diu plorar, precursor d'*aviments* desgràcies» (*Ant. Poët.*, 1975, pp. 73, 77, 80). A Eivissa: «*avinent*: a mano» PzCabr., ço que exemplifica: «I venga bots i manotades; i quant més anava, més nic se posava, i es menjava tota quanta vianda trobava *avinent*», JnCastelló (en Villangómez, *Llib. d'Eiv.*, 218). *Avinentment*: «los barons no-ns responen *avinentment*, mas altra vegada nos respondran mils en açò», Jaume I (Ag., 410).

El derivat *avinentar* és poc comú, però usat per alguns escr. de lèxic viu: *avinentar* 'fer avinent' Pons Mass. (*Colla del C.*, 171): «quan l'*avinentaren* que la pretenia pas se n'enrogí la Tuyes», *Trasc. p. l. S.*, 49; «tampoc se creya que l'Ibo fos tan brètòl y llarc d'ungles, cosa que també li hauria *avinentat*, perquè ja'm constava bé massa de quin peu se dol», MrnVayreda (*Puny.*, X, 161 (129)). *Avinentejar*; *avinentejador*. *Desavinent* [fi S. XIV, docs. Coroleu, DAg.], mot vivíssim fins avui i tant o més útil que *avinent*, que ens envegen les llengües veïnes, obligades a usar perfrasis com «d'accés incòmode» en comptes de «un lloc *desavinent*», «va venir a una hora *desavinent*» (millor que els rebuscats *inoportú* o *intempestiu*); *desavinentesa*.

Avinença [S. XIII]: «fo l'*avinença* que fessen ---», Jaume I (Ag., 49); *Cosí Tort.*; n'he donat supra (a *avenir-se*) una cita insegura de Muntaner; de tota manera figura en JMarc i OPou: «fer *avinença* ab algú de alguna cosa: facere pactionem cum ---» (*TbPu.*, 117), i tots els lèxics; molt vigorós en la Renaix. i els nostres dies. «Cantava ell les cèlísties y'l fill de l'albaros, / dels mons que infantà Eros, i cova l'*avinença*, / y, ab àurea lira, jo ales donava al rim festós», *Ail.* VI, 15c (ja en l'esbós de 1865). Els val. li donen el sentit d'«aconductament amb un facultatiu»: «els dotors ---